

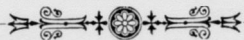
INNEHÅLL

SVENSK

MUSIKTIDNING.

TJUGONDE ÅRGÅNGEN.

1900.

STOCKHOLM.
Frans J. Huss.
1900.

INNEHÅLL:

Biografier.

	Sid.
Anthes, Georg	57
Bruckner, Anton	49
Carreno, Teresa	25
Cimarosa, Domenico	125
Claudius, Carl	82
Hartmann, J. P. E. †	44
Josephson, Jac. Axel	1
Kajanus, Robert	93
Lammers, Thorvald	41
Leander-Flodin, Adée	133
Lundqvist, Carl Fredr.	18
Malm, Henning	141
Méhul, Etienne Nicolas	9
Millöcker, Carl †	73
Nordqvist, Conrad	65
Patti, Adelina (Friherrinna Cederström)	109
Pugno, Raoul	101
Stenhammar, Per Ulrik	33
Stockmarr, Johanne	17
Sullivan, Arthur †	152
Svanberg, Johannes	81
Verdi, Giuseppe	117
Winderstein, Hans	66
Ysaye, Eugène	102

Dödsfall: Sid. 7, 23, 39, 63, 115, 139, 147.
Dödsfall inom musik- och operavärlden 1899 121, 128

Historia, Estetik, Teknik m. m.

Algot Langes bok om tonbildning i tal och sång	126, 134
Blandad konst, af R. Batka	11, 19
Boito och hans opera »Mefistofeles»	43
De musikaliska prestationerna vid kungaparets kröning i Norrköping 1800, af Hg	76
Dramatisk musik i 19:de århundradet (Fransk opera)	34
Dramatisk musik i 19:de århundradet (Italien)	42
Dramatisk musik i 19:de århundradet (Tyskland)	50
Första uppförandet af »Lohengrin» 28 aug. 1850 i Weimar	102
Hvilken Wagner-opera är den bästa? ...	35
Internationella Musiksällskapet ...	75, 97, 119
J. S. Bach såsom lärare och uppfostrare	94
Interiör från Musikhistoriska museet i Stockholm jemte omnämnande af en del föremål i detsamma	85
Kantat af E. A. Karlfeldt, utförd å Kgl. teatern d. 1 jan. 1900	10
Ludwig van Beethoven (en ny minnesvård)	149

	Sid.
Mozart. Ur »Finska musiker och andra uppsatser» af Karl Flodin	151
Mozarts dramatiska och symfoniska verk	27
Musiken i 19:de århundradet	19, 26
Mästersångarne i Nürnberg. Ur »Musikaliska kåserier», af A. Hallén	58
Nytt och gammalt om Beethoven. Efterlemnade anteckningar af A. W. Thayer II	4
Om tempots modifikation vid pianospelning	11
Saint-Saëns om Ant. Rubinstein	142
Stockholms Musikhistoriska museum och dess grundläggare	27
Sveriges musikhistoria åren 1630--1730 af Tob. Norlind	67, 74, 82
Sångargager och sångskolor, af George Armin	95
Tankar om musikundervisning, af E. Saiger	111, 119
Wartburg och sångarstriden	66

Musikpress, Litteratur, Kritik och Teater.

Beethovens 9:de symfoni	149
Från scenen och konsertsalen i hvarje nummer	
Litteratur 21, 36, 53, 86, 105, 113, 120, 128, 137, 143, 154.	
Musikpressen 4, 12, 21, 36, 53, 68, 86, 104, 113, 120, 128, 137, 142, 153.	

Följetong, Musiknotiser, Småplock.

En äfventyrlig Tannhäuserfärd	43
Marie Antoinettes klavér	29, 36
Marions melodi. Ur Adr. Boieldieus lif	106, 120, 129, 136
Musikaliska äfventyr i Bömen, af Hector Berlioz	52, 60, 87
Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten i hvarje nummer	
Musiknotiser från våra grannland och andra land i nästan hvarje nummer	
Piccinis debut som komponist	12
Upprop till åstadkommande af en minnesvård öfver Otto Lindblad i Lund	68
Ur det franska teaterlivet i 18:de seklet	45

Annonser å sista sidan i hvarje nummer samt sid. 7, 99	
Hvarjehanda	23, 108
Prenumerationsanmälan	3, 150
Rättelse	55, 107
Tillkännagifvande	92
Vår musikbilaga	71, 79

Korrespondens.

	Sid.
Musikbref från Roma. Piccinis »Tosca», Hartmanns »San Pietro», af Anteros	28
Musikbref från Roma. Verdis »Nabucco», af Anteros	96
Musikbref från Paris, af Anteros	111
Musikbref från Berlin, af Anteros	128
Operarevy från hofoperan i Dresden, af G. W.	59, 76, 103

Porträtt.

Anthes, Georg	57
Beethoven, L. van	149
Bruckner, Anton	49
Carreno, Teresa	25
Cimarosa, Domenico	125
Claudius, Carl	82
Hartmann, J. P. E. †	44
Josephson, Jac. Ax.	1
Kajanus, Rob.	93
Lammers, Thorvald	41
Leander-Flodin, Adée	133
Lundqvist, C. F.	18
Malm, Henning	141
Méhul, E. N.	9
Millöcker, Carl †	72
Nordqvist, Conrad	65
Patti, Adelina (Friherrinna Cederström)	109
Pugno, Raoul	101
Stenhammar, P. U.	33
Stockmarr, Johanne	17
Sullivan, Arthur, †	152
Svanberg, Johannes	81
Verdi, Giuseppe (med facsimile)	117
Winderstein, Hans	66
Ysaye, Eugène	102

Halle (vidsänds nummer) 102 - - - 9

Illustration.

Interiör från Musikhistoriska museum i Stockholm	84
--	----

Musikbilaga.

Musikalbum XIII. Innehåll:

Pianostycken:

Knut Bäck: Fantastycke.
Gustaf Hägg: Humoresk.
Vilh. Stenhammar: Polska.

För en röst med piano:

Karl Valentin: I skördetid.

SVENSK MUSIKTIDNING

N: 1.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Vasa 6 19.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 3 Januari 1900.

Expedition: Kungstensgatan 56.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonspis 20 öre pr petrad.

20:e Årg.

Jacob Axel Josephson.

Svensk Musiktidning har under de gångna åren af sin tillvaro innehållit lefnadsteckningar och porträtt af ett flertal af svenska musici.

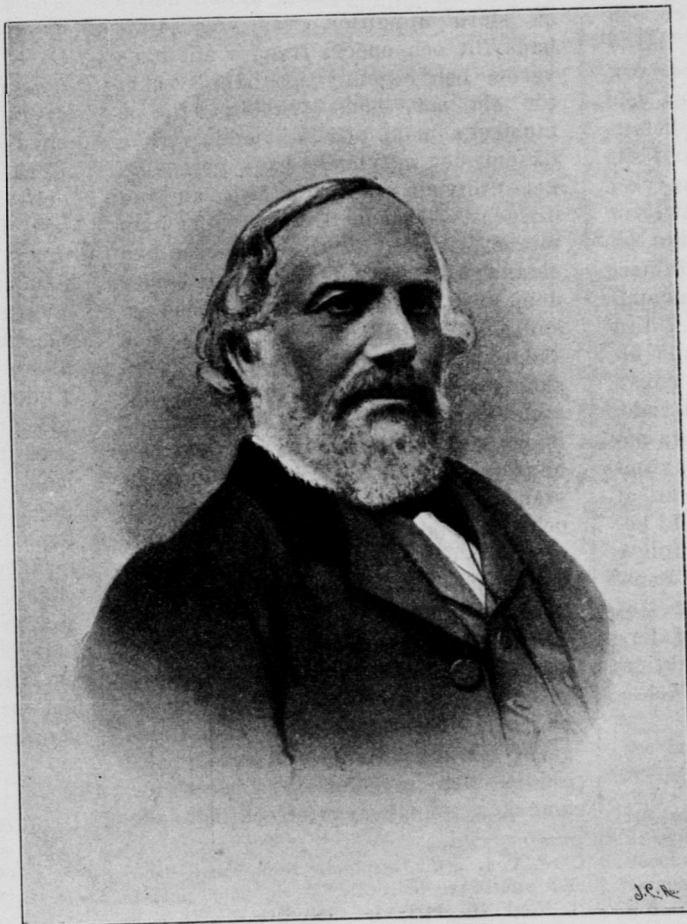
J. A. Josephsons bild, som i dag pryder vår tjugonde årgångs första nummer, kommer att fylla en af de luckor, som ännu finnas i vårt galleri af hädangångna svenska tonsättare. En särskild anledning att erinra våra läsare om hans lifsgärning föreligger i den omständigheten, att i vinter femtio år förflutit, sedan Josephson bildade »Filharmoniska Sällskapet i Upsala», hvilket sällskap också på grund häraf, med en konsert ägnad åt Josephsons tonsättningar, helt nyligen bragt sin stiftares minne en hyllnings- och tacksamhetsgärd.

Jacob Axel Josephson föddes i Stockholm den 27 mars 1818. Efter att 1835 hafva aflagt studentexamen i Upsala, fortsatte han därstädes sina studier för filosofiska graden och promoverades år 1842. Det nästföregående året var af särskildt stor betydelse i Josephsons lif. Det var då som han utgaf sitt, Jenny Lind tillägnade, första sänghäfte och som han erhöi det s. k. »Bergfalkska priset» för en diktsamling »Konstnärens morgondröm». Det var då som han bildade ett körsällskap, »lilla

sällskapet», hvilket ägnade sig åt klassisk kyrkomusik, och som han blef director cantus vid katedralskolan. Det var äfven under år 1841 som han, hvilken var född af judiska föräldrar, öfvergick till kristendomen. Vid dopakten var äfven Jenny Lind närvarande. Sedan flere år bekant med Josephson hyste hon varmt intresse för den unge mannen och hans musikaliska begåfning. Hon ådagalade detsamma ej blott genom att framföra hans sånger utan äfven ge-

nom att såväl år 1844 i förening med Julius Günther anordna en konsert, genom hvilken Josephson — som förgäfvades hos regeringen sökt anslag till en studieresa — bereddes tillfälle att i utlandet studera musikens konst, åt hvilken han nu beslutat att helt ägna sig, som ock genom att bekosta hans resa till Italien. Efter studier i Rom, Dresden och Leipzig återvände han hem år 1847, var en tid Filharmoniska sällskapets i Stockholm dirigent och uppförde här af egna kompositioner »Islossningen» och en symfoni i Ess-dur samt utnämndes i maj år 1849 till musices director vid Upsala universitet. I Upsala förblef han sedan ända till sin död, den 29 mars 1880, och utöfvade där en rik verksamhet såsom ledare af akademiska kapellet, filharmoniska sällskapet, allmänna sången och O. D., såsom organist vid domkyrkan, såsom lärare och föreläsare, hvarjämte han fann tid att ägna sig åt sin tonsättareverksamhet samt att verkställa den omarbetning af Häffners koraler, hvilken Musikaliska akademien — hvars medlem han var från 1857 — uppdragit åt honom. Vid sitt 25-års-jubileum som musices director tilldelades han af konungen professors titel. Han var tvänne gånger gift. Hans första maka, Hilda Augusta Schram, dog efter fyra års äktenskap. Hans maka i andra giftet, Anna Charlotta Piscator, lever i Upsala.

De hvilka, liksom den som skrifver dessa rader,

Jacob Axel Josephson.

under 1870-talet lärde känna Josephson och hans verksamhet, hafva ett oförgätligt minne af hans nobla personlighet och af de musikaliska intryck, hvilka vi genom honom erhöill under vår ungdomstid i Upsala. Vi sågo upp till honom som tonsättare och beundrade hans entusiasm och hans energi. Vi lärde ej blott genom hans undervisning och hans föreläsningar utan äfven genom hans verksamhet och föredöme. Hans enkla väsende, hans anspråkslöshet och förnöjsamhet väckte vår sympati, hans älskvärdhet fängslade oss, hans humor tilltalade oss, och hans kärlek till ungdomen väckte gensvar i våra bröst. Lefvande står också hans bild för oss, sådan vi under årtal sågo honom i universitetsstaden, där han vandrade mellan kapellsalen vid Svartbäcken, orgeln i domkyrkan och filharmoniska sällskapets öfningslokal på »Gillet» med samma ifver och samma rörlighet äfven sedan skägget grånat eller håret på hjässan blifvit hvitt och gången mera lutande. Vi minnas hans djupa, drömmande ögon, som talade om ett varmt och rikt inre. Vi minnas hans hänförelse för den konst, åt hvilken han ägnat sitt lif, och huru han, ordnande och ledande, väckande och äggande, förmådde ingjuta kärlek och vördnad för musiken hos alla som arbetade med och under honom eller som kommo i beröring med honom.

Att Josephson redan i unga år var genomträngd af denna kärlek till musik och utvecklade samma ifver och oförtröttade sträfvan, som vi lärde känna då han stod i sin ålders höst, framgår ej minst därpå att han, när han anträdde musices-directors-befattningen i Upsala, och fastän han i sitt nya kall säkerligen fick sig mycket nog ålagdt, dock ej tvekade att frivilligt åtaga sig ännu mer. Redan på hösten år 1849 stiftade* han »Filharmoniska Sällskapet». Instrumentalmusik hade sedan gamla tider flitigt idkats i Upsala. Men det fanns äfven en lämplig jordmån för vokalmusiken i en stad, där röstbegåfvade, intelligent studenterna alltid kunde påräknas som en stam, och där de kvinnliga förmågor, som lefde vid en af fosterlandets bildningshärdar, alltid besjälades af intresse för vetenskapliga och konstnärliga sträfvanden. Brinnande af ungdomlig ifver ville Josephson sprida kännedom om mästerverken och låta andra blifva delaktiga af den njutning, som tonerna väckte

* »Sanningen likmätigt bör dock, om ock blott i förbigående, anmärkas att ett filharmoniskt sällskap redan, allt sedan 1831 i Upsala funnits ehuru det synes tidtals ha fört ett tynande lif.» N. P. Ödman Ur en svensk tonsättares lif. En minnesteckning öfver Jacob Axel Josephson I. II. Sthlm 1885—86. Af samme författare finnes i Sv. Musiktidsn. 1884 N:o 4 återgifven en uppsats: »Josephson, Geijer och Lindblad.»

i hans eget inre. Hans kallelse hörsammades på alla håll och snart voro köröfningarna i full gång. Filharmoniska sällskapets verksamhet blef ej blott en källa till rik njutning för Upsala samhälle utan ock af ingripande betydelse för hela vårt land. På sällskapets konserter i domkyrkan och på Gillet uppfördes flertalet af framstående inhemska och utländska körverk. Åt de stora med sällskapets biträde gifna vårkonserterna i Carolina-salen voro oratorierna förbehållna. Och dessa vårkonsalter gestaltade sig till verkliga musikfester, som samlade talrika besökare äfven från Stockholm och grannstäderna. »Arbetet med och uppförandet af lyftande storslagna oratorier måste», säger Adolf Lindgren,* »särdeles vid landets främsta högskola, där större delen af den en högre bildning sökande ungdomen under den energiske och fromme patriarken erhöill sin musikaliska uppfostran, nödvändigt verka till fosterländsk förädling, ej blott estetiskt utan äfven religiöst och moraliskt. I detta afseende står vårt land i säkerligen oberäknelig skuld till J. för hans genom mödor och uppoffringar, om hvilka den oinvidge knappt kan göra sig en föreställning, åvågbagta stora vårkonsalter med de främste mästares, enkannerligen Händels, väldiga kantatverk på programmet.»

Hvad som kom Josephson att, trots svårigheter, motgångar och de små förhållandena i Upsala, kunna utföra så stora uppgifter, var nog jämte hans flit och energi framför allt hans varma och oegennyttiga hängifvenhet för sin sak, hans orubbliga tro på musikens makt och förädlade verkan liksom det inflytande hans personlighet utöfvade. Ty om han än som dirigent — såsom Ödman säger i sin minnesteckning — »hade hvarken den eldande liflighet, den smidighet eller den kraft, som utmärker så många andra musikdirigenter och som ju hos sådana anses som nödvändiga egenskaper» så behärskade han dock »fullständigt, ja, förmådde entusiasmera både kör och kapell dels genom den hänförelsens eld, som under den tröga ytan dock ständigt glödde för hvar och en som hade öga och hjärta att uppfatta det, dels genom det tålmod, den energi och kärlek han egnade arbetet.»

Josephsons körledareskap och hans akademiska ställning blefvo äfven den yttre anledningen för tillkomsten af en hel del bland hans tonsättningar — kompositioner vid akademiska glädje- och sorgfester, arbeten för manskör, manskvartetter och blandade

* A. L. art. »Josephson» Nord. Familjebok. En utförligare biografi af A. L. finnes införd i Nord. Musiktidsn. 1880 N:o 6. En kortare dylik af C. R. Nyblom i Teater och Musik 1876, N:o 6.

körer — af hvilka här blott må erinras om jubelfestkantaten till Viktor Rydbergs ord, Arion (vid O. Ds. 25-årsjubileum), Korsriddarne, Requiem, Vårt land eller Stjärnorna tindra. I Upsala — hvilken stad Josephson alltid hade lika kär och om hvilken han en gång skref: »Upsala kan ändå alltid intaga sin plats öfver det bästa — det är själf det allra bästa» — uppstodo äfven de flesta af hans sånger, och där sjöngos de först. Dessa sånger — till antalet omkring 150 — utgöra ej blott den kvantitativt betydligaste delen af hans produktion. De äro äfven till innehåll och egenart de arbeten, i hvilka Josephson som tonsättare är mest betydade. Det var också genom dem, som han mest blef känd och älskad. Från Upsala gingo de ut öfver och sjöngos i hela vårt land, hvars natur och minnen, hvars diktning och folkvisnoster påverkat tillkomsten och gestaltningen af hans musik.

I hans sånger och visor se vi detta tydligast. Att uppräknat till och med blott de bästa skulle föra för långt. Här må blott erinras om huru ofta han, såsom i de friska, jublande vårsångerna, i den målande »stormvinden» eller i »stjärnklart», »om natten» och många andra, skildrat intrycken från naturen och återgifvit dess stämningar, huru han på ett tjugande sätt upptagit folkvisnaden i konstformen och troget efterliknat den såsom i »Linden hon grönskar», eller hur han såsom i »Sjung sjung» och »De veta ej af död» gifvit uttryck för sin tro på sångens makt. Någon gång förde honom hans lifliga fantasi att måla äfven bilder från södern, såsom i de spanska sångerna »Vågrika Ebro», »Vak upp du min flicka» m. fl. Mestadels är det dock hemlandets färgton och hemlandets diktare som bilda grundvalen för hans sånger. Jämte Sanders Selmasånger, Sifverstolpes »Värme och ljus», texter af Runeberg, Stagnelius, Malmström m. fl. har han äfven satt många egna dikter i toner. I dem varsnas ofta den djupt religiösa känsla, som var utmärkande för hela hans åskådning, och som präglade hans lif. Ännu på alderdomen tager sig hans ungdomliga glöd och hans förståelse för ungdomen uttryck i sånger sådana som »min glada sed» eller »på vandring», på samma gång som sinnet allt starkare riktar sig inåt och uppåt för att till sist vända sig ifrån det jordiska och med längtan och väntan spana och bedja, såsom när han sjunger:

»Väktare, hvad lider natten?
Vet, min trötta ande längtar
efter slut på pilgrimsfärden,
och mitt arma hjärta trängtar
att få dricka lifvets vatten
och få skiljas hän ur världen.»

Samhörigheten och frändskapen med hans föregångare på den svenska

tonkonstens områden kan ock spåras i hans sånger. Framför allt skönjes där inverkan af de båda tonsättare, med hvilka han ofta brukar sammanställas och nämnas i samband, — de båda, för hvilka han i lifstiden alltid lika oförtäckt och varmt uttryckte sin beundran: Erik Gustaf Geijer och Adolf Fredrik Lindblad.

När Josephson i början af 1840-talet begaf sig till Tyskland, hade musiken därstädes inträdt i ett nytt skede. Nya män och nya riktningar hade börjat göra sig gällande, romantiken beherskade sinnena, och de unga tonkonstnärerna i olika länder strömmade till Leipzig, draga dit af sin beundran för den man, till hvilken de blickade upp som till ett ideal, och hvilkens toner, formfulländning och personlighet tycktes dem innebära nya förhoppningar och nya utsigter för tonkonsten. Det var Mendelssohns tid. Josephson hade redan med sin gradualafhandling bragt honom en hyllningsskärd, och, som han säger, »känt den lifligaste fråga sväfvat på läpparne om ej Mendelssohn vore den nya dagens morgonrodnad». Hvad under, om beröringen med denne man och studiet af hans musik äfvenledes satte märken i Josephsons alstring.

Men om sålunda hans sånger ej kunna sägas i allo vara präglade af själfständighet eller originalitet, så äga de likväl en hög grad af ursprunglig melodisk uppfinning, de äro osökta, lättflytande och alltigenom nobla, och deras enkla, lättfattliga form får alltid en harmoniskt afrundad gestaltning. Josephsons lätthet att sjunga och hans glädje att sjunga förblef oförminskad intill det sista, och ensamt detta vittnar om, hvilken äkta och varm sängarenatur han var.

För närvarande tyckas hans sånger vara något undanträngda, och de sjungas mera sällan än de förtjäna. Ty dessa fina och älskliga sånger äro värdefullare och fortfarande mera lifskraftiga än många af dem, som nu tilldags sjungas i hemmen. En samlad billig upplaga af Josephsons sånger, skulle härvidlag säkert kunna uträtta mycket.

Med sin konst bidrog Josephson att skänka stämning och glans åt de akademiska festligheterna i Upsala, med sina sånger och körer fröjdade han sina samtidas sinnen. Buren af hans skönhetskärlek och hans religiöst såväl som konstnärligt starka troskraft blef hans verksamhet fruktbringande äfven utom den stad, där han var bosatt, och utöfver den tid, då han lefde. Han insåg klart, att det är konstnärrens uppgift att med rent uppsåt tala skönhetsens språk i ord, toner och lefnad samt söka väcka längtan efter det sköna och med dess tillhjälp visa vägen uppåt från jordens band och grus. Därför blef han också en af dessa byggmästare, som ej för-

gäfvos i vårt land arbetat och timrat på skönhetens område och ej förgäfvos sökt visa väg.

Jacob Axel Josephson sökte, i korthet sagdt, att i sitt lif och sin verksamhet tillämpa den maning och medverka till det mål, som han själf en gång — med slutorden i sin gradualafhandling — hade uttalat på följande sätt: »den kärlek, hvarmed Mendelssohn så varmt gjutit lif och anda i en visserligen öfverallt omfattad, men också nästan öfverallt af fåfångans raseri förkväfd konst, bör till alla som älska det förädlande och lyckliggörande konstlivet tala högt om en efterföljd i lika själfständighet, i lika kärlek. Då är redan ett stort steg vunnet på sanningens väg och en ljus utsigt för skönhetens väld.»

Karl Valentin.

Prenumerationsanmälan.

Sin 20:de årgång upplefver Svensk Musiktidning med detta år och anbefaller sig i våra musikvänners åtanke. Behovet äfven i vårt land af en musiktidning, tillgodoseende den allmänna musikbildningen — ej endast fackmusici af lägre eller högre ordning — är oomtvistligt, och att den plan, efter hvilken Svensk Musiktidning är redigerad, tillgodoser detta behof — nämligen af en populär-instruktiv musiktidning för den musikaliska allmänheten — tyckts bevisas däraf, att ingen annan tidning för musik så länge existerat i vårt land eller ens i den skandinaviska norden. Några misslyckade företag i den vägen hos oss kunna vi förbigå. Svensk Musiktidning har ej gjort till sin uppgift att hos allmänheten söka tillfredsställa ett lågt begär efter pikanterier och rafflande kritiker; den har ställt sin uppgift högre, afseende att tillgodogöra så väl vår konsthistoria genom kontinuerliga uppgifter om operaverksamheten och konsertväsendet i hufvudstaden samt genom biografiska uppgifter, som ock att i det allmänna musikvetandets intresse meddela notiser om musikvärldens viktigare tilldragelser i in- och utlandet, särskildt i Norges, Danmarks och Finlands hufvudstäder, instruktiva uppsatser, blandade med följetongsartiklar, musikpressens alster, musiklitteratur etc., hvarigenom både lärorikt och omväxlande innehåll erbjudes. Fina porträtt till biografierna illustrera hvarje nummer.

I det vi frambära vårt tack till dem, som hittills gynnat Svensk Musiktidning med prenumeration, hoppas vi på deras fortfarande intresse för densamma och att de äfven skola rekommendera den åt andra musikvänner.

Svensk Musiktidning utgifves 1900, såsom förut, två gånger i månaden (utom juli—augusti, »den döda säsongen») till ett pris af 5 kronor per år. Musikbilagan, ett Musikalbum af valda piano- och sångstycken, tillfaller endast helårs-prenumeranter. Mindre än hel årgång beräknas efter lösnnummer (25 öre).

På tidningen prenumereras här å Expeditionen, Kungstensgatan 56, 3 tr., samt i bok- och musikhandeln, å posten och tidningskontor. I landsorten prenumereras bäst å posten, då tidningen fortast kommer prenumeranterna till handa.

Vördsamt anhålles att prenumeration må ske så snart som möjligt; vid direkt prenumeration hos Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm (Kungstensgatan 56, 3 tr.), tillsändes tidningen prenumeranten kostnadsfritt genast den utkommit.

För att spara våra förra prenumeranter besvär vid prenumerationsförnyelse, sända vi dem, såsom förut, årgångens första nummer, med anhållan att de som icke vidare önska erhålla tidningen ville tillkännagifva detta åt budet eller å tidningsexpeditionen före andra numrets utsändande. Senast när budet kommer med andra numret torde det första återlämnas af dem, som ej förnya prenumerationen; af dem, som därmed fortsätta, torde då till budet prenumerationsavgiften mot kvitto erläggas. Dem, som behålla första numret utan att afsäga sig tidningen, anse vi oss alltså få fortfarande räkna som prenumeranter å densamma.

Presentkort å tidningen finnas att tillgå å Expeditionen, i musik- och bokhandeln etc.

Vördsamast
Redaktionen.

GODT NYTT ÅR

tillönskas

Svensk Musiktidnings ärade prenumeranter
af Redaktionen.

Nytt och gammalt om Beethoven.

Efterlämnade anteckningar af A. W. Thayer.

II

En fortsättning af Thayers dagboks-anteckningar om Beethoven, ur hvilka ett utdrag lämnades i förra årgångens sista nummer, följer här.

Af Cipriani Potter erhöill Thayer i febr. 1861 nedanstående meddelanden.

Beethoven brukade ganska ofta göra vandringar i Wiens omgifningar. Mången gång gjorde Potter honom sällskap. Beethoven stannade litet emellanåt, såg sig omkring och uttryckte sin kärlek för naturen. En dag frågade honom Potter: »Hvem är den störste nu lefvande komponisten, er själf undantagen?» Beethoven syntes ett ögonblick förbluffad öfver frågan, men sedan utropade han: »Cherubini!» och då Potter frågade vidare: »Och af de döda mästarne?» svarade Beethoven att han alltid hållit Mozart för att vara det, men sedan han lärt känna Händel, ställer han honom främst. Första dagen Potter var tillsammans med Beethoven störtade sig den senare in på politiken och gaf österrikiska regeringen alla möjliga namn. Han hade jämt i tankarna att få komma till England och yttrade sin önskan att få se Common-house. »Ni i England ha hufvuden på edra axlar» yttrade han. En dag frågade mr. Potter honom om hans åsikt rörande en af de förnämsta pianister som då uppehöll sig i Wien, nämligen Moscheles. »Tala aldrig mer till mig om den där passagespelaren», blef svaret.

4 juli 1860. — Besökte Grillparzer. — Historien om hans besök hos Beethoven i Hetzendorf, hur han spisade tillsammans med honom etc. är sann. Vid måltiden gick Beethoven in i närmaste rum och hemtade fem flaskor vin; en ställde han framför Schindler, en vid sin egen tallrik och tre fram-Grillparzer. Denne berättar att Beethoven var mycket måttlig i mat och dryck. Han såg honom aldrig, utan vid högtidligare tillfällen, gå utöfver sin vanliga flaska vin af simpelt slag.

Då Grillparzer var barn bodde hans föräldrar om sommaren i samma hus som Beethoven i Unter-Döbling. Fru Grillparzer svärmade för musik och brukade lyssna på Beethovens fantisering. En dag stod hon framför sin egen dörr, lyssnande, då Beethoven kom utrusande och fick se henne. Från den stunden spelade han ej mer i sitt rum. Fru Grillparzer lät säga honom, att hon skulle stänga sin dörr åt den gemensamma korridoren samt att hon och hennes familj skulle taga en annan väg. Det hade ingen verkan. Beethoven spelade ej vidare.

Under de sista åren var det kinligt nog att konversera med honom.

Under det man nedskref svar på hans frågor, fortsatte han att tala och glömde sammanhanget med det skrifna. Grillparzer beskriver honom såsom en ofantligt vänlig och godmodig man, halft förryckt, ehuru jag ej tror att han just begagnade det ordet.

En dag var Neate (en engelsk pianist) hos Beethoven, och då han enträget uppmanade honom att besöka England, omtalade han också hur utmärkta öronläkare funnos där; säkert skulle Beethoven där få bot för sin döfhed.

»Nej», svarade Beethoven, »jag har redan anlitat all möjlig läkarehjälp. Jag blir aldrig bra. Jag skall berätta er hur det hände. Jag var en gång sysselsatt med att skriva en opera — »Fidelio?» frågade Neate. »Nej, det var inte »Fidelio». Jag hade då att göra med en vresig primo tenore. Jag hade redan skrivit två stora arier till samma text, med hvilka han ej var nöjd, och så en tredje, hvilken han syntes gilla och tog med sig. Jag tackade stjärnorna att jag ändtligen var af med honom och satte mig genast ned till ett arbete, som jag lämnat å sido för de där arierna och nu ville afsluta. Jag hade ej suttit en halftimme vid arbetet, förr än jag hörde en knackning på dörren och kände igen att den kom från min primo tenore. Jag sprang upp från bordet med en sådan häftighet och ursinnighet, att då mannen trädde in i rummet jag föll raklång på golvet, så som man gör på scenen» (här bredde Beethoven ut armarna och gjorde en förtydligande geste). Jag föll på mina händer, och då jag steg upp märkte jag att jag var döf, och det har jag sedan varit. Läkarne säga att en nerv blifvit skadad.»

Musikpressen.

På Abr. Lundquists (G. Abr:son Lundqvists) förlag har utkommit:

För piano, 2 händer:

PETRE, TORSTEN: *Årstiderna*. Fantasier för piano. Pris kr. 1,50.

WOHLFART, KARL: *Tonbilder för piano*. Pris kr. 1,50.

För violin och piano:

AULIN, TOR: *Fyra Aquareller*. N:o 1 Idyll. 2 Humoresk. 3 Vaggsång. 4 Polska. Tillegn. Erik Lidforss. Pris 2 kr.

För en röst med piano:

DAHL, ADRIAN: *I skogens mörkaste vrår*. Romans, (h—f.) tillegn. fru Dagmar Möller. ERIKSSON, JOSEF: *Stummersång* (ess—fiss). Pris 50 öre.

FALE, SIGNE: *»Vill du hålla mig kär»* (h—e). Pris 60 öre.

KÖRLING, AUG.: *En dröm är lifvet* (be—f.). — *Våga vinn* (e—f.). Tillegnade Dina Edling. Pris å 75 öre.

ÖDMANN, STEN: *Trastens klagan*. Ballad af Oscar Fredrik (ciss—fiss). Tillegnade fru Th. Boivie, f. Berendt. Pris 1 kr.

Hvad ska' vi sjunga? Samling af sånger med lätt ackompanjemang af piano eller orgel-harmonium för hem och skola, utgifven af Vilh. Sefve. Andra häftet. Pris kr. 1,50.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit:

För piano, 2 händer:

PETRE, TORSTEN: *Ur lifvets saga*. Sex skisser. 1 Tårar och löjen. 2 Ungdomsdröm. 3 Volontären. 4 Svärmeri. 5 Glada dagar. 6 I lugn och ro: Op. 29. Pris kr. 1,50.

För en röst med piano:

MYRBERG, A. M.: *Bort öfver sjö* (d—fiss). — *För länge se'n* (e—f). Tillegn. Salomon Smith. — *Jag för öfver haf* (e—f), å 50 öre.

WIBERGH, JULIUS: *I Fjerran* (In der Ferne. — f—gess) Tillegn. Frau Dr. Olga Sterzel. Pris 50 öre.

På Carl Gehrman's förlag har utkommit:

För piano, 2 händer:

HÄGG, GUSTAF: *Sonat*, op. 17. Pris 3 kr. *Favoritnummer ur Rocco-kapellet* »Les petits Rossignols» konsertprogram å Skansen. Pris 1 kr.

För en röst med piano:

BEDINGER, HUGO: *Fünf Lieder*. 1 Die helle Sonne. (Den klara solen — e—g). 2 Wenn dein Auge freundlich in das meine blickt (När ditt klara öga blickar in i mitt — ciss—e). Du liebst mich nicht (Din kärlek icke mig tillhör — a—e). Wenn ich in deine Augen seh! (När i ditt öga jag ser in — d—f). Im wunderschönen Monat Maj (I vårens fagra månad Maj — d—g). N:o 1, 5 tillegn. fru Berta Sjögren, N:o 3 hr Johannes Elmlad. Pris kr. 1,50.

SÖDERMAN, AUGUST: *Sjung för mig* (e—g). Pris 50 öre.

WIBERGH, JULIUS: *I granskogen* (I granskoven — dess—f.). Tillegn. operasångaren Mikael Bratbost. Pris 50 öre.

Af musikalerna på Abr. Lundquists förlag har man ett nytt häfte pianostycken af Torsten Petre i den enkla populära stil som är känd genom andra hans kompositioner. Wohlfarts 8 Tonbilder äro nätta salongsstycken och ej svåra att utföra. Aulins aquareller för violin och piano äro hvar i sitt slag förträffliga, såväl de melodiskt anslående och poetiska Idyll och Vaggvisa som de lifliga Humoresk och Polska.

Gå vi till sångerna så fästa vi oss först vid de bekanta tonsättarenamnen Adrian Dahl och August Körling. Den förres Romans är en lättflytande melodi med ett elegant lifligt och väljudande ackompagnement. Körlings vackra, melodiösa sånger utmärka sig äfven med ett, såsom vanligt i hans sångkompositioner, mycket vårdadt och välklingande ackompagnement. Af de öfriga vokalsakerna är Ödmanns anlagd i större stil hvad omfång och ackompagnement beträffar, hvilket senare är i brillant stil. Sefves nya samling sånger för barn innehåller 31 sådana, somliga af religiös stämning, så t. ex. n:o 20 »Ännu jag mins», som nog mycket påminner om Frälsningsarméns sånger. Bland sångernas

komponister finner man K. Reinecke, Ivar Hallström, F. Schubert; texten till tre af sångerna är af Topelius.

Äfven på Elkan & Schildknechts förlag har utkommit ett pianohäfte af Petre med samma egenskaper som det ofvan nämnda. Bland de melodiosa sångerna af Myrberg finner man en som varit förut utgifven i lägre sättning, nämligen den omtyckta sången »För länge se'n». Ett lyckadt porträtt af tonsättaren illustrerar titelbladet till sångerna. Wiberghs sång är också enkel och melodios. En annan sådan af samme komponist är utkommen på C. Gehrman's förlag. Bland nyheterna härifrån är särdeles framstående en stor Sonat af Gustaf Hägg, hvars pianotrio, såsom vi förut nämnt, flerstädes, äfven i Tyskland och England, väckt så mycken uppmärksamhet. I fråga varande sonat är ett djuptänt, talangfullt utarbetadt verk, hvori konstruktionen ej sällan föranleder öfverraskande harmoniska vändningar, men däri man ock, såsom i andantet, träffar särdeles välljudande partier. Ett rätt utförande af detta verk kräver en rutinerad pianist. Af alldeles motsatt natur äro »Les petits rossignols» nummer af Lully, Des-touches, Lacoste, Aubert, Rousseau, Gluck, Gossec och Boccherini, små förtjusande stycken från 16- och 1700-talet. En grupp af rococokapellet i kostym pryder titelbladet. Bland sångerna finner man en af Aug. Söderman, tydligen tillhörande hans första kompositioner. Bedingers sånger äro i enkel melodios stil med väl skrifvet ackompagnement. Texten (till de flesta af Heine) är både svensk och tysk.

Från Expeditionen af tidskriften »Ljus» har utsändts:

Svensk sång. Tidskrift för sång och musik. N:o 1. Redaktion: KARL VALENTIN, hufvudredaktör, BJÖRN HALLDÉN, red. för All Världens Melodier. Innehåll: I *Gammalt och nytt*: Roman: Nöjd lefnad, Stenhammar: En vintervisa. II *Fredmans Epistlar* 1—2. III *Musiken i forna dagar*: Egypten. IV *All världens melodier*: Kvadrilj. Gammal Hambo från Uppland. (Se annonsen i slutet af detta nummer.)

Denna rikhaltiga tidskrift utkommer 4 ggr i månaden med 12 stora sidor (inclus. omslaget) i hvarje häfte. Af dess fyra själfständiga afdelningar innehåller I sånger och visor för en röst vid piano af äldre och nu lefvande svenska tonsättare, af de förra dels förut tryckta sånger, dels sådan blott befintliga i manuskript (såsom af Roman, Frigel, Fr. Berwald, Ludv. Norman m. fl.); af de senare ha utlovats nykomponerade bidrag och dessa tonsättare äro H. Alfvén, B. Beckman, W. Peterson-Berger, K. Bäck, A. Hallén, Iv. Hallström, Iv. Hedenblad, A. Körling, R. Liljefors, K. Nordqvist, Em. Sjögren, V. Stenhammar, V. Svedbom, K. Valentin och Er. Åkerberg. — II

Musiken till Fredmans 82 Epistlar är af dr. Karl Valentin arrangerad i lätt spelbar sättning, som äfven kan utföras för piano ensamt. — III Musiken i forna dagar börjar en lättfattlig framställning af musikens historia från äldsta tider till vår tid. — IV All världens melodier (på hvarje häftes omslag) utgöras af omtyckta sådana i lätt sättning, såsom nationalsånger, danser, operetmelodier för dagen etc. Den i denna afdelning förekommande »Quadrille» är den som spelades då Gustaf III mördades på kgl. operan (införd i N:o 10 årg. 1884 af Svensk Musiktidning). — Illustrationerna äro, utom vignetter, ett litet medaljongporträtt af Wilh. Stenhammar, 2 till Fredmans epistlar och 3 till Musikhistorien.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Den 15, 16. Föreställningar af skådespelaren Mounet-Sully (från Comédie Française) med sällskap. — 17 Beethoven: *Fidelio* (Fidelio, Marcellina: fru Östberg, frk. Karlsohn; Don Fernando, Pizzarro, Florestan, Rocco, Jacquino: hrr Sellergren, Söderman, Bratbost, Elmblad, Strandberg). — 18 3:e *Symfonikonserten.* Beethoven: 1 Symfoni n:o 2, D-dur, op. 36; 2 Konsert för piano (hr Wilh. Stenhammar) och orkester, Ess dur, op. 73; 3 Symfoni n:o 7, A-dur, op. 92. — 19 Gluck: *Vårdrottningen* (Philint, Lisette, Helene: frkn. Edström, Hallgren, fru Lindberg; Marquis de Monsoupir, Richard: hrr Adami, Lejdström); *Méhul: Joseph i Egypten* (Jacob: hr Lundqvist; Joseph: hr Malm, debut; Benjamin: fru Linden; Ruben, Simeon, Naphtali, Dan, Levi, Isaschar, Juda, Sebulon, Gad, Asser: hrr Sellergren, Forsell, Adami, Söderman, Sjöman, Bröderman, Lundmark, Ericson, Henrikson, Malmjö; Utobal, höfvitsmannen: hrr Elmblad, Grafström; En Coryphée: frk. Fernquist.) — 20 Verdi: *Trubaduren* (Leonora Azucena, Inez: fruar Östberg, Linden, frk. Hallgren; greve Luna, Manrico, Ferrando: hrr Forsell, Ödmann, Söderman). — 21, 28 Wagner: *Den flygande Holländaren* (Senta: fröken Nordin, fru Lindberg; Marit: fru Strandberg; Daland, Erik, Holländaren, Styrmannen: hrr Sellergren och Elmblad, Ödmann, Forsell, Strandberg). — 26 kl. 1.30 *Vermålingarne* (Anna: frk. Thulin; Erik: hr Lundmark); kl. 7.30 Hallén: *Valdemarskatten* (Ava: frk. Thulin; Waldemar, Ung-Hans, Abbot Clemens, Borgmästaren, Olof Eskilson, Ebbe Strangeson, En härold: hrr Forsell, Söderman, Sellergren, Lundqvist, Ericson, Bratbost, Grafström; Bylgia, Unna, Dufva, Dröfn: frk. Hulting, Hallgren, Lindegrén, Edström). — 27 Mozart: *Don Juan* (Donna Anna, Donna Elvira, Zerlina: frk. Hulting, fru Östberg, frk. Thulin; Don Juan, Guvernören, Leporello, Mazetto: hrr Forsell, Sellergren, Lejdström, Grafström; Don Octavio: hr Malm, debut.). — 29 Thomas: *Mignon* (Mignon: frk. Nilsson, debut; Philine, Fredrik: frk. Karlsohn, Edström; Meister, Lóthario, Laertes, Jarno: hrr Ödmann, Mandahl, deb., Malmjö, Grafström). — 30 Humperdick: *Hans och Greta* (Hans, Greta, Gertrud, Pepparkakshexan,

* Denna redogörelse, som vi anse ej oviktig för vår konsthistoria, fortsattes såsom förut, hufvudsakligen afseende operan och konsertväsendet. Fullständigare rollförteckning lemnas endast då en opera först nämnes i årgången, sedan angifves blott viktigare rollbesättningar och personalförändringar.

Sandman, Daggman: frk. Lindegrén, Thulin, Hulting, fru Strandberg, frk. Karlsohn, Fernqvist; Peter: hr Lundqvist; balett: *Dygnets timmar.* — 31 kl. 1.30 *Vermålingarne*; kl. 7.30 *Joseph i Egypten*.

Efter avslutandet af de franska föreställningarna på kgl. teatern återtogs operaverksamheten på ett värdigt sätt med firande af Beethovens födelsedag genom uppförande af hans opera »Fidelio» och en symfonikonsert, uteslutande upptagande verk af honom. Operan gafs med samma goda rollbesättning som förra året, och fru Östberg återgaf Fidelios parti med samma mästarekap som förr. Symfonikonserten var en ny högtid för vänner af klassisk, ädel musik. Mellan den ungdomsfriska D dur-symfonien och den härliga i A dur med det sköna, så genialiskt varierade Andantet, hvars tema är allbekant under namnet »Tonernas vågor», utfördes mästarens pianokonsert i Ess dur, hvori pianopartiet på ett glänsande sätt sköttes af hr Stenhammar. Att denna konsert, som till opustalet följer närmast efter »Fidelio», vid första utförandet i Wien 1812 gjorde fullständigt fiasco låter oförklarligt. I Leipzig röntes den dock bättre emottagande. Vid sekelslutet har ett par ännu äldre mästare varit representerade å kgl. operan med återuppförandet af Glucks täcka herdeidyll »Vårdrottningen» och Méhuls snart hundraåriga (fr. 1807) klassiska opera »Joseph i Egypten», senast nppförd här för 10 år sedan. »Vårdrottningen», upptagen här våren 1896, hade nu nästan ny rollbesättning, endast fru Lindberg (då frök. Frödin) kvarstod i Lisettes rol. Den lilla ro-cocco-pjesen är verkligen förtjusande, uppsatt, som den är, med fin smak och i allo behagligt återgifven af de kvinliga rollnehafvarna. Äfven de båda komiska karlrolerna gjorde god verkan genom muntrande framställning. En kontrast till Glucks lilla pjes är Méhuls samtidigt därmed gifna bibliskt allvarliga opera »Joseph i Egypten», skildrande huru Joseph, under namnet Cleophas, förste minister hos Pharao, mottager sina bröder och sin fader, af hungersnöd i Kanaan drifna till Egypten att söka hjälp hos den mäktige ministern, i hvilken bröderna ej igenkänna sin broder Joseph. Operan, som ej är genomkomponerad, gick förträffligt under hr Nordqvists ledning och hade af hr Elmblad fått en utmärkt iscensättning. I Josefs rol gjorde hr Malm sin andra debut, och med sin vackra tenor samt uttrycksfullt sångföredrag återgaf han rolen förtjänstfullt, om ock någon stelhet i spel och mimik ännu stundom röjer debutanten. Hr Forsell utförde Simeons parti med en dramatisk kraft i sång och action af gripande verkan. De öfriga förnämsta rollerna återgäfvos berömvärdt af fru Linden samt hrr Lund-

qvist, Elmlblad och Selligren. Genom goda sångkrafter gjorde de präktiga körerna af Jacobs bröder en ypperlig verkan, och Méhuls vackra musik i sin helhet anslog i all sin enkelhet publiken, att döma af dess bifallsyttringar. Under julen har »Vermländingarna» det bekanta »tal-, dans- och sångspelet» återupptagits äfvensom Humperdincks sagospel »Hans och Greta», hvori fröken Thulin såsom Greta och fröken Hulting som bondgumman första gången uppträdde, hvar i sin stad utmärkande sig. Fröken Thulin var den näpnaste Greta man kan tänka sig och gjorde med sin vackra sång det bästa intryck. De andra hufvudrollerna innehades såsom sist af fru Strandberg och hr Lundqvist samt fröken Lindegren, en ypperlig representant för gossen Hans: Humperdincks musik är, såsom vi förr nämnt, mästerlig, vare sig det gäller de vackra med situationerna så väl öfverensstämmande melodierna, eller den ypperliga instrumentationen, som dock stundom är något för komplicerad och storvulen. Den vackra baletten »Dygnets timmar» med värdefull musik ur operan »Gioconda» (dit baletten hör) har efter »Hans och Greta» fyllt programmet. Om nyårsdagens föreställning i nästa nummer.

Musiknotiser.

Från hufvudstaden och landsorten.

Kungl. teatern. Repertoaren och öfningslistan för närmaste tiden upptager »Hans och Greta», »Carmen», »Vermländingarna», »Wilhelm Tell», »Trubaduren», »Aida», »Nürnbergerdockan» och »Abu Hassan.»

Vid musikaliska akademiens sammanträde den 14 dec. valdes till präses kronprinsen, till vice präses kyrkoherden dr E. Bergman, till ledamöter af förvaltningsutskottet dr E. Bergman, dir. O. Bolander och revisionssekreteraren K. Silfverstolpe, till ledamöter af läroverksstyrelsen prof. J. Günther, hofkapellmästaren J. Dente, dir. Fr. A. Frieberg och konsertmästaren L. Zetterqvist samt till direktör för läroverket för 3 år hr A. Rubenson.

Examen vid musikkonservatoriet. Vid Musikaliska akademiens konservatorium hafva aflagts följande examina nämligen:

Organistexamen af Svea Gummeson, Gustaf Heintze och Adolf Viklund.

Kyrkosångareexamen af Arvid Andersson, Karl Nygren¹⁾, Sigfrid Nyrén¹⁾, Otto Olsson¹⁾, Lydia Tiselius och Henrik Törnvall²⁾.

¹⁾ Har fört vid konservatorium aflagt organistexamen.

²⁾ Icke elev vid konservatorium.

Examen för behörighet till musiklärarejänst vid allmänt läroverk af ofvan nämnda Andersson, Nygren, Nyrén, Olsson och Tiselius samt Thyra Sandberg.

Examen för behörighet till musikdirektörstjänst vid militärkår af Fridolf Lundberg³⁾.

Specialbetyg i pianostämning erhöles Ansgarius Heikel³⁾, Gustaf Jansson³⁾, Herman Lindqvist¹⁾ och Elisabeth Skarstedt⁴⁾.

Stipendier till sammanlagdt belopp af 2,562 kr. tilldelades 46 elever.

Bergs jeton (för elever i orgelklassen) erhöles förut nämnda Gummeson, Heintze och Viklund.

Konservatoriets jeton tillerkändes afgående eleverna Oskar Brunzell, Aurora Molander och Julius Rutström.

Vid 15 under årets lopp hållna »musikföredrag» utfördes 124 kompositioner af 62 kompositörer.

Konservatoriets årsuppvisning, som andra dagen hedrades med konungens närvaro, afslöts den 15 dec. och visade särdeles goda undervisningsresultat. Särskildt uppseende väckte en bas-sångare med ovanligt framstående röst. Nästa termin börjar den 15 jan., hvarom annons i detta nummer närmare upplyser.

Richard Anderssons musikskola hade den 14 dec. uppvisning i Vetenskapsakademiens hörsal. Programmet omfattade blott pianomusik, utförd af yngre elever, hvilka genom sina prestationer gjorde all heder åt denna mångåriga, väl renommerade musikskola.

Hufvudstadens större musikskolor, nämligen Richard Anderssons Musikskola, fröken Sigrid Carlheim-Gyllenskölds Musikinstitut och fröken Hedvig Svensons Musikskola, börja vårterminens verksamhet strax efter Trettondagen, hvarom annonser å sista sidan närmare upplysa.

Fru Anna Norrie, som tillbringat julen i sitt hem i Köpenhamn, börjar efter en visafton i nämnda stad den 20 januari en turné genom Skandinavien.

Många orglar till Stockholms folkskolor. Skandinaviska orgelfabriken härstädes, hvars orglar såväl i vårt land som utrikes vunnit mycket anseende, har af öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor erhållit order på ej mindre än 68 stycken större och mindre orglar, afsedda för Stockholms folkskolor.

Henning R. Wejdling, den bekante danskomponisten, annonserar i dagens nummer att han nu börjar sin 7:de säsong i hufvudstaden såsom utförare af dans-

musik. Hr Wejdling har under föregående år gjort sig mycket omtyckt här som exekutör af god och taktfast dansmusik och därtill varit anlitad i högt stående kretsar. Antagligen kommer han äfven under nu ingående säsong att flitigt anlitas.

Göteborg. Ranftska operettsällskapet har efter »Geishan» som gafs till midten af december, uppfört »Tiggarestudenten» med den af oss förut nämnda rolbesättningen å Vasateatern. Annandag jul gafs »Vermländingarna» såsom middagsföreställning (kl. 2—4,30) och efter jul »Orfeus i underjorden». Göteborgs Orkesterförenings 2:a symfonikonsert med biträde af fru Vendela Sörensen, hade följande program: 1 Beethoven: Symfoni, D dur; 2 Mozart: Aria ur »Figaros bröllop», Grieg: »Udfarten»; 3 Bach: Ciaccona (D moll), bearbet. af Joach. Raff.

Från våra grannland.

Kristiania Dec. 9—29. Såsom vanligt mot julen har musiklifvet äfven här afmattats. Den nya Nationalteatern har ännu icke börjat någon operaverksamhet, endast hvad musik beträffar, utom mellanaktsspel, haft att bjuda dramatiska pjäser med sådana. Under ofvannämnda tid har sålunda »Sigurd Jorsalafar» fortfarande, allt ifrån teaterns invigning, stått på repertoaren, hvarjämte symfonikonsserter gifvits, hvilkas program ej annonserats i tidningarna.

Eldoradoteatern, som har operetten till sitt egentliga fack, har under samma tid uppfört »Vermländingarna», »Nitouche», »Niniche» och »Fra Diavolo», hvori frök. Asta Larsen debuterat samt därefter frök. Sigrid Eklöf gjort sitt första uppträdande efter hemkomsten från Paris.

Helsingfors. Dec. 7—27. Den finska hufvudstaden har under denna vinter ej haft någon gästande operatrupp och teatrarna ha endast gifvit dramatiska föreställningar. Under julen har dock Svenska teatern uppfört »Per Ohlsson och hans käring», folkkomedie med sång af W. Reumert. Höstens musikföreställningar hafva utgjorts af konserter. D. 12 dec. gaf barytonsångaren Oscar Carlberg en sådan med biträde af pianisten hr O. Merikanto. Programmet upptog svenska sånger af Svedbom (»Sten Sture»), Hallström (Ballad ur »Den bergtagna»), Aulin och Hedenblad, etc. D. 14 dec. gaf Filharmoniska sällskapet sin 3:e symfonikonsert, med dir. R. Kajanus som dirigent hvarvid utfördes: 1 Haydn: Symfoni (Ess dur); 2 Raff: Suite för violin (hr Hugo Olk); 3 Sibelius: Tablåmusik. Sällskapet gaf därefter, som vanligt, äfven en populär konsert. Ett par dagar senare konserterade sångerskan Karin Helenius i Studenthuset, biträdd af hr O.

³⁾ F. d. elev vid konservatorium.

⁴⁾ Har fört vid konservatorium aflagt organist-, kyrkosångare- och lärarexamenina.

Fohström och O. Merikanto, samt där-
efter Gerda Lagström, »vis- och ope-
rettsångerska», i Brandkårs huset, med
svenskt program. De populära kon-
serterna i Societets huset under led-
ning af dir. Kajanus ha fortgått som
vanligt.

Köpenhamn. Dec. 8—30 Kgl. tea-
terns repertoar har denna tid uppta-
git »Elverhøj», Trubaduren», »Orfeus
och Eurydike», »På Sicilien», »En mid-
sommarnattsdröm», »Figaros bröllop»,
»Faust», »Skön Karen» och Tofts »Vi-
fandaka» samt baletterna »Coppelia»
och »Et Folksagn»; för öfrigt drama-
tiska pjäser. Konserterna ha inskränkt
sig till Palä-konserterna med vokal-
och instrumentalmusik under Joach.
Andersens direktion.

Från andra land.

Paris. I början af december gafs
å Stora operan en repris af baletten
»La Korrigane» (musik af Ch. Widor),
som då gick för 130:de gången öfver
scenen, med m:lle Zambelli såsom
m:lle Mauris efterträdarinna i huf-
vudpartiet. — På Opéra Comique har
mad. Rose Carron låtit höra sig i
Beethovens »Fidelio», som var bestämd
att gifvas sex gånger från 9 till 30
dec. — Glucks »Ifigenia i Tauris»
har på Théâtre-lyrique de Renaissance
gjort betydande intryck. Operan har
ej på trettio år uppförts i Paris.

Fru Math. Marchesi (Marquise de
La Rajata de Castrone) den berömda
sånglärarinnan (f. 1828) har firat sitt
50-åriga konstnärjubileum d. 12 dec.
med en festkonsert.

Berlin. Den världsberömda sång-
erskan Nellie Melba sjöng för första
gången här i början af dec., då hon
i k. operahuset uppträdde som Lucie
i Donizettis »Lucia di Lammermoor»
och entusiasmerade såväl kritik som
publik. Stor framgång vann då äf-
ven sign. d' Andrade som Ashton.

Halle. Fru Sigrid Arnoldson har
med stor framgång gästtat på Stadt-
teatern och bl. a. för första gången
under sin konstnärsbana sjungit på
tyska i »Regementets dotter».

Konradin Kreutzers minne har i Tysk-
land firats på flere ställen genom upp-
förande af hans ännu omtyckta opera
»Das Nachtlager in Granada» (»Natt-
lägret i Granada», i Stockholm först
uppförd i febr. 1860). Det är 50-
åriga dödsdagen som högtidlighållits.
Kreutzer afled d. 14 dec. 1849 i Riga.

Leoncavallo, kompositören till »Pa-
jazzo» m. fl. operor, har nu fullbor-
dat den opera, »Roland von Berlin»,
som kejsar Wilhelm beställt af ho-
nom. Tonsättaren kommer att sjelf
föredraga sitt verk för den höge be-
ställaren.

Dödsfall.

Bresil, Jules, diktare af en mängd
operatexter (bl. a. till »Konung för
en dag» för Adam, till »Le tribut de
Zamora» för Gounod), afled i slutet
af sisl. december i Paris, 82 år.

Kontski, Antoine de, utmärkt piano-
virtuos och kompositör af mestadels
brilljanta pianostycken, slutade sina
dagar under sisl. december i Ryss-
land. Denne »pianisternas Nestor»,
hvilken kort före sin död afslutat en
lång konsertturné som sträckte sig
ända in uti Asien och Amerika, var
född d. 27 okt. 1817 i Krakau. Han
började redan som underbarn sitt kon-
serterande och gjorde sedan alltjämt
stor lycka som pianovirtuos. Han
uppehöll sig en längre tid i Paris
(1851), bodde sedan ett par år i Ber-
lin, 1854—67 mest i Petersburg och
slog sig sedan ner i London, där en
opera af honom, »Les deux distraits»,
uppfördes 1872. Bland hans piano-
saker är capricen »Le reveil du lion»
(op. 115) mycket bekant såsom förr
öfverallt speladt bravurstycke. Han
har skrivit öfver 400 tonverk.

Lamoureux, Charles, berömd orkester-
dirigent i Paris, afled därst. d. 21 dec.
I början af samma månad hade han
i Berlin anförde de s. k. subscriptions-
konserterna på nya k. teatern och se-
dan dirigerat i Paris, hvarest han,
stor Wagnerbeundrare, förra hösten
lyckades få dennes »Tristan och Isolde»
uppförd på Nouveau-Théâtre under
sin ledning.

Ch. Lamoureux föddes d. 28 sept.
1834 i Bordeaux och utgick som violi-
nist från Paris-konservatoriet 1854.
Han stiftade 1873 ett korsertsällskap
»Harmonie sacre», som i synnerhet
skulle göra verk af J. S. Bach och
Händel bekanta. Den senares »Messias»
var det första verk som utfördes och
detta med så stor framgång, att före-
taget var betryggadt. Från 1881 blef
han med sina orkesterkonserter i
Château d'eau en segerrik rival till
Pacheloups och arbetade nitiskt på att
göra Wagners musik förstådd i Paris,
hvari han ock hade framgång. Efter
mycken svårighet lyckades L. att 1887
få »Lohengrin» uppförd på Eden-
teatern; dock blott en enda gång i
följd af våldsamma demonstrationer.
Sedan har, som bekant, Wagner vun-
nit fast fot i Paris. L. var vid mid-
ten af 1870-talet en kort tid kapell-
mästare vid Opéra Comique, sedan
vid Stora operan 1878—1881, hvar-
efter han grundade Nouveaux concerts
(Concerts Lamoureux), hvilka han ledde
till 1897. Efter en turné i Tyskland
sistnämnda år, då han firades såsom
en af nutidens främste orkesterdiri-
genter, har han sedan i Paris fortsatt
sin verksamhet såsom sådan.

Littmarck, Carl Gottfried Reinhold,
teaterdirektör, orkesterdirigent och
komponist, f. 8 jan. 1842 i Stockholm,
afled d. 27 dec. i Halmstad genom
de skador han ådrog sig vid ett fall
från bantåget. Efter att ha blifvit
student i Upsala 1860, var han elev
vid konservatoriet 1861—63 och af-
lade där direktörsexamen. L. tjänst-
gjorde sedan som kapellmästare vid
Svenska teatern i Helsingfors samt
därefter i Stockholm vid Mindre tea-
tern, Södra (1873—75) och Nya tea-
tern. Som tonsättare har L. gjort
sig känd genom en operett »Liten
Karin» och annan musik för scenen
samt genom solosånger, däribland lye-
kade tonsättningar till visor af Sehl-
stedt.

Ludwig van Beethoven,

vackert porträtt å kartong, finnes i
bok- och musikhandeln å 50 öre.

Svensk Musiktidnings Expedition.

TIDSKRIFT FÖR SÅNG OCH MUSIK

REDAKTION:

KARL VALENTIN BJÖRN HALLDÉN
HUFVUDREDAKTÖR. RED. AF OMSLAGET.

I:a häftet har utkommit och inne-
håller början af följande verk:

- I. **GAMMALT OCH NYTT**, sånger och
visor af svenska tonsättare — äldre och
nu lefvande — under redaktion af Dr
KARL VALENTIN, med fris af GUN-
NAR HALLSTRÖM.
- II. **FREDMANS EPISTLAR**, texten genom-
sedd af Kand. C. J. ENGSTRÖM. Mu-
siken arrangerad af Dr KARL VALEN-
TIN. Med en inledande essay af Prof.
OSCAR LEVERTIN och rikt illustrerad
af ALF WALLANDER.
- III. **MUSIKEN I FÖRNA DAGAR**, illustr.
allmän musikhistoria af Dr KARL VA-
LENTIN. Af den svenska musikens his-
toria kommer Dr ADOLF LINDGREN
att gifva en kort framställning. Med friser
af GUNNAR HALLSTRÖM och talrika
illustrationer.
- IV. **ALL VÄRLDENS MELODIER**, under
redaktion af Kapellmästaren BJÖRN
HALLDÉN med fris af GUNNAR HALL-
STRÖM.

PRENUMERATION 15 öre pr häfte.
1.50 öre kvartalet (12 häft.)
PRIS:

PRENUMERATION verkställs i hvarje
bokläda, musikhandel, tidningskontor och post-
kontor samt å

EXPEDITIONEN AF LJUS
STOCKHOLM.

Richard Anderssons Musikskola.

Vårterminen börjar den 7 Jan. 1900. Anmälningdag: Fredagen den 5 Jan. kl. 12—2 e. m. Ordinarie mottagningsdagar från och med den 7 Jan. Onsdagar och Lördagar $\frac{1}{2}$ 2— $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

Brunnsgatan 28, 2 tr., Stockholm.

Filialer finnas å Söder och Östermalm.

Obs.! På återigen förekommen anledning meddelas, att filialen å Söder står under fru Engdahls ledning och befinner sig i N:o 40 Högbergsgatan. Den har ingen som helst gemenskap med Frk. Fyrwalds musikskola. (G. 93892.)

Hedvig Svenssons Musikskola.

Döbelnsgatan 7, 3 tr.

Vårterminen börjar Måndagen den 15 Januari.

Anmälningar mottagas den 11, 12 och 13 Januari kl. 2—4, 5—6 e. m.; **där-
efter** Tisdagar och Fredagar kl. 1—2 e. m.

Prospekt tillhandahålles.

Stockholms Musikinstitut,

Brahegatan 7 B, öfver gården 1 tr. upp.

Vårterminen börjar den 8 Januari.

Undervisningsämnen: *Pianospelning* och *Harmonilära*. Anmälningstid: den 4 och 5 Jan. kl. $\frac{1}{2}$ 1— $\frac{1}{2}$ 3. Efter terminens början mottagnings- och anmälningstid Måndagar och Torsdagar kl. $\frac{1}{2}$ 1— $\frac{1}{2}$ 2.

För närmare redogörelser tillhandahålles prospekt.

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Skandinaviska Pianofabriken,

32 Mäster-Samuelsgatan 32,

rekommenderar

sin tillverkning af utmärkta

Pianos och Orglar

till billiga priser. Begagnade instrument tagas i utbyte.
Begär priskurant.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å expeditionen.

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu å 2 kronor hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan n:o 54.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och Orgelharmonier af de bästa svenska och utländska fabriker i största lager till billigaste priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.

Obs.! Hufvuddepot för Blüthners och Rönisehs världsbekända Flyglar och Pianinos.

Danskomponisten

Henning R. Weidling

utför på Baler, Soiréer och Bröllop — mindre och enklare danstillställningar äfven — utmärkt vacker, storslagen och taktfast

**** DANS-MUSIK ****

på piano. — Mångårig vana och erkänd skicklighet. — Order mottagas här hos hrr musikhandlare eller i min bostad,

36 Malmskilnadsgatan 36, $\frac{1}{2}$ tr. t. h.

Referens: Hofmusikhandlare Lundquist,
Telefon: Brunkeberg 8 09.

Pianomagasin.

Svenska Pianinos: Största lager från I. G. Malmström, Kongl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: fr. I. G. Malmström, Steinweg Nachf. m. fl. — Orglar: från Mason & Hamlin's världsbekända firma. Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,
43 Regeringsgatan 43, Stockholm.

J. G. MALMSJÖ

GÖTEBORG

Etablerad 1843.

Kongl. Hofleverantör.

Tjuguen

första

pris, in- och
utrikes.

Beqväma

afbetalnings-
vilkor.

*

Talrika vitsord

från framstående musici och konstnärer, bl. a. från Alfred Reisenauer, Professor Frans Neruda, Alfred Grünfeld, Moritz Rosenthal, Prof. Franz Mannstätt, Dir. Aug. Körling, Mad. Teresa Carreno, Fru Margareta Stern, Fru Hilma Svedbom, Fröken Tora Hwass samt Kongl. Musikaliska Akademien och Göteborgs mera framstående musici och musiklärarinnor.

K. Musik-Konservatorium.

Vårterminen 1900.

Inträdessökande

skola anmäla sig personligen:

- till **Piano** (såsom hufvudämne) Månd. d. 15 Januari, kl. 9—11 f. m.,
- till **Orgel** (och piano) Tisd. d. 16 Januari kl. 4— $\frac{1}{2}$ 6 e. m.,
- till **Stråk- och Blåsinstrument, Harpa och Komposition** Onsd. den 17 Januari kl. $\frac{1}{2}$ 5—6 e. m.,
- till **Sång- och Operaskolan** Torsd. d. 18 Januari kl. 6—8 e. m.

För att varda till elev antagen fordras:

- 1) anlag för musik samt så mycken utbildning i det ämne, i hvilket undervisning önskas, att anlaget tydligt framstår;
- 2) nöjaktig insigt i musiklärans elementer, svenska språkets läsande och skrivande samt räkning;
- 3) ålder af minst 12, högst 20 år; dock må den, som önskar undervisning i Orgel, Sång eller Komposition vinna inträde vid högst 25 års ålder;
- 4) prestbetyg, utvisande god frejd, läkares intyg om god hälsa samt tillståndsbrev af målsman, hvilka föresigas vid anmälningen.

Företräde till ledig elevplats är beroende af större begåfning hos sökande, med iakttagande af hvad i § 1 af k. reglementet härom är närmare stadgadt.

Elev erlägger vid inträde i Konservatorium inskrifningsavgift med 5 kronor samt terminsavgift med 3 kronor och vid hvarje följande termins början terminsavgift med 3 kronor.

Dessa medel tillfalla stipendiefonden.

Närmare upplysningar, äfven skriftliga, meddelas af Konservatoriets direktör.

Innehåll: Jacob Axel Josephson (med porträtt) af Karl Valentin. — Prenumerationsanmälan. — Nytt och gammalt om Beethoven, efterlemnade anteckningar af A. W. Thayer, II. — Musikpressen. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Dödsfall. — Annonser.